

Hardi Tamás

MTA, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont – Széchenyi István Egyetem

Közép-Európa, Kelet-Európa, Balkán - átalakuló térfogalmak egy empirikus kutatás tükrében

Közép-Európa, Kelet-Európa, a Balkán és Délkelet-Európa, mint nagyrégió fogalom nem határolható körbe egyszerűen földrajzi határokkal. Földrajzi kiterjedésük a történelmi, kulturális és geopolitikai folyamatok eredménye, így gyakran változik. A nagyrégiók kiterjedése és tartalma körüli viták időnként felerősödnek, főként válságidőszakokban – gondoljunk csak a világháborúk alatti és az azt követő évekre, a rendszerváltásra vagy napjainkra. Tanulmányunk az előzmények rövid összegzésével korunk szempontjából világít rá a geopolitikai átalakulásra és bemutatja empirikus kutatásunkat. Kutatásunk során egy kérdőíves felmérést készítettünk, amelyben Magyarország és a hét szomszédos ország egyetemi hallgatóinak mentális térképeit vizsgáltuk, választ keresve arra a kérdésre, hogy a válaszadók hol helyezik el saját országukat, milyen kép él bennük az adott nagyrégiókról. Eredményeink ugyan viták tárgyát képezhetik, de egyértelműen mutatják az egyes országok konvergens vagy divergens folyamatait, legalábbis, ahogyan azt a fiatalok látják.

Kulcsszavak:

mentális térkép, Közép-Európa, Kelet-Európa, Balkán, geopolitikai régió

Berek Sándor

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Cigány/roma reprezentációk a Vasárnapi Ujságban az 1850-es, az 1860-as és az 1870-es években

Az előadás tárgya, hogy miként tekintettek a 19. század 1850-es, 1860-as és az 1870-es éveiben Magyarországon a cigányokra/romákra. Miként jelenítették meg, egyáltalán mit tudtak róluk vagy milyennek képelték el őket. Milyen volt ebben az időszakban és miben változott a cigányokról/romákról alkotott kép. A reprezentációk forrásai a Vasárnapi Ujságban megjelent cigányokról/romákkal kapcsolatos szövegek és grafikai ábrázolások. Ezek a cigányokról/romákról készült különféle reprezentációk elhelyezhetőek a cigányokkal összefüggésben kialakult megközelítések rendszerében, ezen belül is elsősorban a devianciaorientált strukturalista [civilizatórikus], a devianciaorientált esszencialista [rendészeti] megközelítés, valamint a leíró esszencialista [klasszikus néprajzi] megközelítés keretei között. A megközelítések típusai az adott reprezentációkban keveredhetnek egymással, határaik nem mindig egyértelműek, inkább egy gondolati-logikai szerkezetet biztosítanak az értelmezések számára.

Kulcsszavak:

cigány/roma reprezentációk, Vasárnapi Ujság, devianciaorientált strukturalista megközelítés, devianciaorientált esszencialista megközelítés, leíró esszencialista megközelítés